

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Ing. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **O. L.**, zastoupený Mgr. Kateřinou Lukáčovou, advokátkou, sídlem Reální 172/2, Ostrava, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. července 2019 č. j. CPR-14752-3/ČJ-2019-930310-V236, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. září 2019 č. j. 41 A 54/2019 - 17

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl dne 26. února 2019 kontrolován hlídkou cizinecké policie. Z cestovního dokladu žalobce vyplynulo, že na území Evropské unie vstoupil dne 22. září 2018. Jako držitel biometrického cestovního pasu Ukrajiny mohl žalobce pobývat na území Evropské unie po dobu 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů bez víza [čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni]. Žalobce od svého příjezdu území Evropské unie neopustil, pobýval zde tedy déle než uvedenou dobu, zároveň neměl vízum či jiné povolení k pobytu, a proto s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění.

[2] Při výslechu žalobce uvedl, že do schengenského prostoru vstoupil naposledy dne 22. září 2018 přes Slovensko, asi před měsícem a půl přijel do České republiky. Je si vědom toho,

že zde pobývá neoprávněně. Přicestoval jako turista, nevěděl přesně, jak dlouho může na základě svého cestovního dokladu zůstat. Neví, proč nevycestoval, chtěl si to tu prohlédnout. Rodinu ani jiné závazky na území České republiky nemá, na Ukrajině má matku a sestru. Žádná překážka mu v návratu na Ukrajinu nebrání, má kde bydlet i peníze na cestu.

[3] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 27. února 2019 č. j. KRPB-48204-18/ČJ-2019-060022-SV bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu jednoho roku. Správní orgán prvního stupně konstatoval, že žalobce byl na základě výše citovaného nařízení Evropské unie oprávněn pobývat v schengenském prostoru nepřetržitě do 20. prosince 2018, od následujícího dne byl jeho pobyt neoprávněný. Podle informačního systému policie žalobce dne 13. ledna 2019 přicestoval do České republiky a od tohoto data zde pobýval bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn. S ohledem na informace sdělené žalobcem správní orgán prvního stupně shledal, že správní vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce.

[4] Odvolání žalobce proti rozhodnutí o správním vyhoštění zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v návěti.

[5] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) v návěti označeným rozsudkem. Konstatoval, že bezproblémové chování žalobce samo o sobě nebrání správnímu vyhoštění, jsou-li splněny zákonné podmínky pro jeho uložení. Přátelské vztahy, které žalobce dle svých tvrzení na území České republiky navázal, nemohou vést k závěru o nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v důsledku správního vyhoštění. Námitky žalobce týkající se svobodné volby povolání a nedostatku pracovních příležitostí na Ukrajině nepovažoval krajský soud za relevantní, neboť žalobce dle svých tvrzení od posledního příjezdu do České republiky nepracoval a pouze si vyřizoval blíže nespecifikované osobní záležitosti. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že pobytová kontrola narušila právo žalobce na nedotknutelnost obydlí. Krajský soud dále uvedl, že žalobce mohl na základě svého cestovního dokladu pobývat v schengenském prostoru jen po omezenou dobu, kterou překročil, a jeho další pobyt tak byl neoprávněný. Žalovaný nemohl zmírnit tvrdost zákona udělením autonomního povolení k pobytu, neboť mu takové rozhodování nepřisluší. Při stanovení délky zákazu vstupu žalobce na území členských států Evropské unie žalovaný nevybočil z mezí správního uvážení.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. Namítal, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s namítaným porušením zásady materiální pravdy a nezjistil všechny důležité okolnosti, které mají být zjišťovány z úřední povinnosti. Krajský soud dále dle názoru stěžovatele nerespektoval, že stěžovatel se po celou dobu pobytu v České republice choval slušně a bezproblémově, je zdravý, v produktivním věku, s dospělou osobností a má zájem o výkon výdělečné činnosti. Krajský soud nezohlednil, že na Ukrajině je nedostatek pracovních příležitostí, přičemž stěžovatel právě na území České republiky očekává lepší podmínky pro práci a celkovou seberealizaci. Stěžovatel v České republice navázal několik přátelských vztahů, plánuje si zde zařídit stálé bydlení pro sebe a svou rodinu a v budoucnu si zajistit řádné pracovní povolení. Krajský soud se dostatečně nevypořádal ani s tím, že právo na svobodnou volbu

pokračování

povolání je jako hospodářské, sociální a kulturní právo zaručeno Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Stěžovatel dále namítl, že na území České republiky nepobýval neoprávněně a nebyl zaměstnán v pracovním poměru, České republice tak nemohla být způsobena žádná újma.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze stručně uvedl, že ve svém postupu neshledal pochybení a má za to, že postupoval v souladu s platnou právní úpravou.

[8] Usnesením ze dne 23. října 2019 č. j. 6 Azs 203/2019 - 18 Nejvyšší správní soud zamítl návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 30. července 2019, vydá policie *rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území [České republiky] přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území [České republiky] bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.*

[11] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem i se žalovaným, že stěžovatel naplnil dispozici citovaného ustanovení. Jak vyplývá ze správního spisu a z výše provedené rekapitulace, stěžovatel coby držitel ukrajinského pasu s biometrickými údaji vstoupil dne 22. září 2018 na území Evropské unie a až do pobytové kontroly provedené dne 26. února 2019 je neopustil. Ukrajina je třetí zemí zařazenou do přílohy II k výše citovanému nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806, a její státní příslušníci jsou tak osvobozeni od vízové povinnosti při překračování vnějších hranic členských států pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů (čl. 4 uvedeného nařízení), pokud jsou držiteli biometrických pasů vydaných Ukrajinou v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (jak vyplývá z poznámky pod čarou č. 7 k příloze II nařízení). Stěžovatel tedy mohl na území Evropské unie pobývat nepřetržitě nejdéle po dobu 90 dnů od svého příjezdu, tedy do 20. prosince 2018. Z policejních záznamů pak vyplývá, že stěžovatel do České republiky přijel dne 13. ledna 2019. Tuto skutečnost stěžovatel potvrdil při výslechu (uvedl, že přijel „asi před měsícem a půl“, výslech se konal dne 27. února 2019). Stěžovatel tedy na území České republiky pobýval od počátku neoprávněně, neboť přijel až po uplynutí doby 90 dnů, kdy mohl v Evropské unii pobývat na základě nařízení 2018/1806 bez víza.

[12] To, že stěžovatel nebyl v České republice zaměstnán, není pro posouzení rozhodnutí žalovaného relevantní. Správní vyhoštění totiž bylo stěžovateli uloženo za neoprávněný pobyt, nikoli za výkon práce bez povolení k pobytu či povolení k zaměstnání.

[13] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani námitce stěžovatele, že krajský soud „*nezjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, přičemž tyto skutečnosti by měly být zjišťovány především z moci úřední, rozhodné okolnosti pak mají být zjišťovány zvláště svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnosti uložena.*“ Citovaný text je parafrází § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Toto ustanovení a z něho vyplývající zásada vyhledávací se však uplatní pouze ve správním řízení. Správní soudy při zjišťování skutkového stavu – nepřevzou-li bez dalšího skutkový stav zjištěný správním orgánem – vycházejí z důkazů navržených účastníky řízení [§ 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Mohou sice provést i jiné

než navržené důkazy, avšak zpravidla pouze v situacích, kdy jejich potřeba vyplývá přímo ze spisu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. června 2017 č. j. 7 As 300/2016 - 21, č. 3624/2017 Sb. NSS), a nesmějí přitom nikdy porušit princip rovnosti účastníků řízení (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 3. června 2010 sp. zn. III. ÚS 1336/10, U 7/57 SbNU 621). Břemeno tvrzení i břemeno důkazní nese žalobce a v tomto smyslu tak správnímu soudu nelze přičítat odpovědnost za zjištěný skutkový stav (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. ledna 2016 č. j. 7 As 307/2015 - 31).

[14] Stěžovatelově námitce by nebylo možné vyhovět, ani pokud by měl na mysli, že krajský soud nesprávně posoudil žalobní námitku, že skutkový stav nebyl ostatečně zjištěn ve správním řízení. Z obou správních rozhodnutí je zřejmé, že správní orgány vzaly v úvahu všechny skutečnosti, které vyšly v řízení najevo (především ty, které stěžovatel uvedl při výslechu), žalovaný se řádně zabýval i tvrzeními, jež stěžovatel uplatnil v odvolání. Stěžovatel evidentně nesouhlasí se způsobem, jakým se s těmito okolnostmi žalovaný, respektive krajský soud vypořádaly, tím však fakticky namítá nesprávné posouzení věci, nikoli nedostatečně zjištěný skutkový stav.

[15] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince.

[16] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem krajského soudu, že správní vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel na území České republiky pobýval přibližně měsíc a půl, přičemž nikdy nespécifikoval, co zde během svého pobytu dělal. Na Ukrajině má být a žije tam jeho rodina. Blíže neurčené přátelské vztahy, které stěžovatel dle svých tvrzení během pobytu v České republice navázal, nelze považovat za dostatečně pevnou vazbu k území České republiky, aby bylo možné správní vyhoštění stěžovatele označit za nepřiměřené. Ani stěžovatelovy plány do budoucna nelze považovat za překážku vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Předmětem poměrování jsou totiž dopady správního vyhoštění do aktuálního soukromého a rodinného života cizince, nikoli jeho vliv na možný budoucí vývoj.

[17] Stěžovatel má sice pravdu, že právo na svobodnou volbu povolání je chráněno čl. 26 Listiny, toto právo však může být stejně jako všechna ostatní základní práva omezeno zákonem (čl. 4 odst. 2 Listiny), navíc podle čl. 41 odst. 1 Listiny se ho lze domáhat pouze v mezích zákonů, které čl. 26 Listiny provádějí. Jedním z takových zákonů je i zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který v § 89 odst. 1 a 2 stanoví, že cizinec může být přijat do zaměstnávání a zaměstnáván, je-li držitelem platné zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty, popřípadě má-li platné povolení k zaměstnání vydané krajskou pobočkou Úřadu práce a platné oprávnění k pobytu na území České republiky. Z toho vyplývá, že stěžovateli nic nebrání v budoucnu usilovat o zaměstnání v České republice, musí tak však učinit v mezích zákonů, které zaměstnávání cizinců upravují, což především znamená, že musí získat povolení k pobytu a povolení k zaměstnání (či jednu z karet podle § 89 odst. 1 zákona o zaměstnanosti).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Z výše uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, pročť ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2019

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu